

Wędrowki dalekie i bliskie.

Odczytywanie, interpretowanie i prezentowanie danych statystycznych

tryb
synchroniczny

matematyka

klasa
VII

45 min

Na zajęciach uczniowie i uczennice odczytują, interpretują i samodzielnie prezentują dane dotyczące procesów migracyjnych na kontynencie europejskim. Dowiedzą się, że jest to zjawisko powszechne, zarówno w wymiarze przestrzennym, jak i czasowym. Przekonają się, że oni sami oraz ich najbliżsi również biorą udział w migracjach. Wskażą, że jedyną drogą do przeciwdziałania wzmożonym migracjom jest zmniejszanie nierówności pomiędzy ludźmi i krajami świata.

Pytanie kluczowe

Dlaczego migracje są czymś powszechnym we współczesnym świecie?

Cele zajęć:

- Dowiesz się, czym są migracje i jakie są ich powody.
- Poznasz sposoby zapisywania i prezentowania danych statystycznych.

Kryteria sukcesu:

- Odczytujesz dane zapisane za pomocą tabel, diagramów.
- Tworzysz diagramy na podstawie danych.
- Rozróżniasz pojęcia związane ze zjawiskiem migracji.
- Podajesz co najmniej dwa argumenty, dlaczego migracje są powszechne we współczesnym świecie.

Materiały i narzędzia:

- Materiał dla ucznia i uczennicy.
- Prezentacja do wyświetlania.
- Narzędzie umożliwiające tworzenie wspólnej notatki (np. dokument w chmurze, przestrzeń w AnswerGarden, który umożliwia dodanie wypowiedzi każdej z osób, która ma link).

Związek z podstawą programową:

I.1–2, II.1–2.

XIII.1-2.

Lekcja składa się z wprowadzenia (punkty 1-4) oraz aktywnego ćwiczenia umiejętności w punkcie 5 i podsumowania (6-8). Zaproponowaliśmy realizację jej w dwóch 45-minutowych częściach, ale zadania z punktu 5 mogą być wykonywane przez pary zupełnie samodzielnie lub można podzielić zadania z materiału dla ucznia i uczennicy w inny dopasowany do potrzeb sposób. Zachęcamy jednak by nie pozostawiać młodzieży bez komentarza na temat migracji, które wciąż w społeczeństwie polskim wzbudzają kontrowersje - zarówno ze względu sytuację geopolityczną migrantów, migrantów i uchodźczyń, uchodźców, jak i osobistych historii uczniów, uczennic i ich rodzin.

Przebieg zajęć

- 1** Poproś uczniów i uczennice, aby wskazali, co łączy następujące osoby: Marcin Gortat, Joanna Krupa, Arnold Schwarzenegger, Pamela Anderson, Roman Polański, Robert Lewandowski. Gdyby młodzież miała trudności z wyjaśnieniem, naprowadź ich na odpowiedź, że wszyscy są migrantami. Zapytaj: co mogło skłonić te osoby do opuszczenia ojczyzny?

Zapytaj uczniów i uczennice, czy w ich rodzinach są osoby, które mieszkają za granicą, jaki był powód ich wyjazdu i gdzie obecnie mieszkają. Możesz zadać również następujące pytanie: Czy twoi rodzice mieszkają w tym samym miejscu (miejscowości), co ich rodzice i dziadkowie?

Do znalezienia odpowiedzi na to pytanie możecie użyć pytania na platformie Mentimeter - wówczas odpowiedzi zostaną zobrazowane na wykresie, co będzie ciekawym wstępem do lekcji.

- 2** Zapowiedz uczestnikom i uczestniczkom lekcji, że będą teraz pracować w parach, wykonując zadanie 1 z materiału dla ucznia i uczennicy, które pozwoli na uporządkowanie słownictwa związanego ze zjawiskiem migracji.

Ćwiczenie jest również dostępne w wersji online pod adresem: <http://bit.ly/3q3Po3l>.

- 3** Następnie zaproś młodzież do dyskusji w parach na temat przyczyn migracji. Powiedz, aby opierała się na swojej wiedzy oraz doświadczeniu swojej rodziny, przyjaciół lub znajomych. Poproś, by każda z par dodała co najmniej dwie przyczyny migracji do wspólnej notatki, do której każdy z uczniów i uczennic ma dostęp (w dokumencie w chmurze lub innym narzędziu, np. AnswerGarden, który umożliwia dodanie wypowiedzi każdej z osób, która ma link). Podsumuj dyskusję na forum, podając najczęstsze przyczyny współczesnych migracji.

Najczęstsze przyczyny współczesnych migracji to:

- chęć poprawienia warunków życiowych (tzw. przyczyny ekonomiczne, choć często wykraczają one poza korzyści strictly finansowe i są związane z edukacją czy możliwościami rozwoju zawodowego), na przykład migracje Polaków i Polek do Wielkiej Brytanii i Irlandii po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej,*
- migracja w wyniku konfliktu zbrojnego, prześladowań ze strony władz, zmiany*

granic politycznych, powstania nowego państwa, na przykład konflikt zbrojny w Syrii,

- *wysiedlenia, na przykład wysiedlenia ludności niemieckiej, polskiej, ukraińskiej, białoruskiej czy litewskiej po II wojnie światowej,*
- *prześladowania na tle religijnym, na przykład prześladowania chrześcijan w Nigerii,*
- *klęski żywiołowe, na przykład migracje wewnętrzne Nepalczyków po trzęsieniu ziemi w 2015 roku,*
- *społeczno-osobiste: chęć zmiany otoczenia, środowiska społecznego, poznania innych kultur,*
- *łączenie rodzin, zawarcie małżeństwa.*

Źródło: Edukacja globalna na zajęciach języka polskiego w szkole podstawowej, Centrum Edukacji Obywatelskiej 2018, <http://bit.ly/PublikacjaPolski>.

4 Zainicjuj swobodną dyskusję wokół następujących kwestii: Czym zajmuje się statystyka? W jaki sposób są zbierane dane statystyczne? Jak matematyka może pomóc w zrozumieniu zjawiska migracji na świecie?

5 Powiedz uczniom i uczennicom, że kolejne zadanie - 2. - będzie realizowane w parach.. Składa się ono z pięciu ćwiczeń, na podstawie których młodzież ćwiczy odczytywanie i prezentowanie danych różnymi sposobami (tabela, diagramy słupkowe i kołowy) oraz finalnie tworzy własne przedstawienie graficzne. Zaznacz, że dane, na których będą pracować, dotyczą zjawiska migracji na kontynencie europejskim.

6 Podsumujcie lekcję, odpowiadając na pytanie kluczowe: Dlaczego migracje są czymś powszechnym we współczesnym świecie?

Zaznacz, że ludzie migrują od początku istnienia ludzkości. Nie byłoby nas, Europejczyków, nie byłoby Amerykanów, gdyby nie migracje. Kolebką ludzkości jest Afryka. Początkowo (a właściwie może od zawsze) wędrowaliśmy w poszukiwaniu jedzenia i wody oraz lepszych warunków do życia, zdani na to, co oferowało nam środowisko przyrodnicze. Wraz z rozwojem cywilizacyjnym przyczyny naszych migracji zmieniały się – poszukiwaliśmy surowców, wytwarzanych produktów, w tym rolnych, podbijaliśmy nowe tereny. Zdarzają się okresy, gdy migracje się nasilają, na przykład z powodu konfliktów zbrojnych, jednak ludzie migrowali w każdych czasach. W historii Polski także można wskazać momenty, gdy były one wzmożone, i to z różnych przyczyn, na przykład Wielka Emigracja, przesiedlenia podczas II wojny światowej i później, przymusowa emigracja obywateli polskich żydowskiego pochodzenia w latach 60. XX wieku, migracje po roku 2004. Polacy i Polki stanowią obecnie największą grupę imigrantów i imigrantek w Niemczech (ok. 1,9 mln osób) i Wielkiej Brytanii (ok. 874,3 tys. osób). Jeżeli ktoś sam nie uważa się za migranta lub migrantkę, zapewne jego rodzice lub dziadkowie mogli już nimi być.

Źródła: Iwona Kryczka, scenariusz Dlaczego i dokąd ludzie migrują?, w: Globalnie-lokalnie o migracjach, CEO 2016, https://glowna.ceo.org.pl/sites/default/files/ceo_globalnie_lokalnie_www.pdf; Edukacja globalna na zajęciach języka polskiego w szkole podstawowej, Centrum Edukacji Obywatelskiej 2018, <http://bit.ly/PublikacjaPolski>; <https://migrationdataportal.org>.

7

Wytłumacz uczniom i uczennicom, że wzmożone procesy migracyjne wynikają w dużej mierze z funkcjonujących na świecie nierówności, i przedstaw Cele Zrównoważonego Rozwoju, których realizacja przyczyni się do większej równości i dobrostanu każdego mieszkańca i mieszkanki świata. Pokaż klasie planszę ze wszystkimi Celami ze strony: <http://bit.ly/PlanszeCZR>.

Przyglądając się migracjom z perspektywy globalnej, warto mieć na uwadze kwestię coraz bardziej pogłębiających się nierówności na świecie – nierównego dostępu do zasobów, usług, nierówności w dochodach i możliwościach poprawy warunków życia. Mamy do czynienia z coraz większym rozwarstwieniem społecznym – coraz większa staje się przepaść w dochodach, a prognozy wskazują, że jest to tendencja, która będzie się nasilać. Kwestia międzynarodowych migracji została uznana za jedno z większych wyzwań globalnych w najbliższych latach i znalazła się wśród Celów Zrównoważonego Rozwoju wyznaczonych w Agendzie ONZ, które mają zostać osiągnięte do 2030 roku. Do realizacji Celów może przyczynić się każdy i każda z nas, również jako uczeń i uczennica.

Źródło: Moduł I kursu pt. Migracje w kontekście globalnym, Centrum Edukacji Obywatelskiej.

8

Zastosuj technikę zdań podsumowujących. Wylosuj osoby do zaprezentowania swojego zdania. Wykorzystaj do tego patyczki z imionami uczniów i uczennic (np. według propozycji z MEtonidka CEO: <https://bit.ly/metodnikCEO>). Ich użycie motywuje wszystkich do pracy i pozwala wylosować różne osoby do odpowiedzi.

Nigdy nie myślałem, nie myślałam, że przyczyną migracji może być...

Zaskoczyło mnie, że imigranci i imigrantki...

Włączę się do realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju i zwalczania nierówności na świecie powodujących wzmożone migracje poprzez...

Źródła:

Edukacja globalna na zajęciach języka polskiego w szkole podstawowej, Centrum Edukacji Obywatelskiej 2018, <http://bit.ly/PublikacjaPolski>.

Moduł I kursu pt. Migracje w kontekście globalnym, Centrum Edukacji Obywatelskiej.

Iwona Kryczka, scenariusz Dlaczego i dokąd ludzie migrują?, w: Globalnie-lokalnie o migracjach, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2016, https://glowna.ceo.org.pl/sites/default/files/ceo_globalnie_lokalnie_www.pdf.

Edukacja globalna na zajęciach języka polskiego w szkole podstawowej, Centrum Edukacji Obywatelskiej 2018, <http://bit.ly/PublikacjaPolski>; <https://migrationdataportal.org>.

Zestaw plansz do wydrukowania w formacie A4 zawierający podstawowe informacje na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2018, <http://bit.ly/PlanszeCZR>.

Scenariusz pochodzi z publikacji „Edukacja globalna na zajęciach matematyki w szkole podstawowej” wydanej przez Centrum Edukacji Obywatelskiej w ramach projektu „W świat z klasą”. Publikacja dostępna pod adresem: <http://bit.ly/PublikacjaMatematyka>.

Digitalizacja w ramach projektu „W świat z klasą” w 2020 roku.

Autorka: Beata Spierewka-Tyrkinhejm

Digitalizacja: Katarzyna Dzieciolowska, Marzenna Dąbrowska

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

